

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2023/1184**2023 m. vasario 10 d.****kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 papildoma Sąjungos metodika, kurioje išdėstytos išsamios nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių taisyklės**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ⁽¹⁾, ypač į jos 27 straipsnio 3 dalies septintą pastraipą,

kadangi:

- (1) siekiant padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį sektoriuose, kuriuose, kaip manoma, ilguoju laikotarpiu turėtų būti naudojamas dujinis ir skystasis kuras (pavyzdžiui, jūrų ir aviacijos transporto sektoriuose), svarbus vaidmuo tenka iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui. Būtina nustatyti Sąjungos metodiką, kurioje būtų išdėstytos išsamios taisyklės dėl elektros energijos, kuri turi būti naudojama nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui gaminti, kad jį būtų galima laikyti tik iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintu kuru. Šiuo tikslu, atsižvelgiant į Direktyvoje (ES) 2018/2001 nustatytus bendrus aplinkos apsaugos tikslus, būtina nustatyti aiškias objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais grindžiamas taisykles. Naudojant elektros energiją pagamintas nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis kuras paprastai laikomas pagamintu iš atsinaujinančiųjų išteklių tik tuo atveju, kai jam gaminti naudojama elektros energija pati yra pagaminta iš atsinaujinančiųjų išteklių. Tokia atsinaujinančiųjų išteklių energija gali būti tiekiamą iš įrenginio, kuris yra tiesiogiai prijungtas prie nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančio įrenginio (paprastai elektrolizerio), arba tiesiai iš tinklo;
- (2) beveik viso iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro energinė vertė grindžiama iš atsinaujinančiųjų išteklių elektrolizės būdu pagaminto vandenilio energine verte. Vandenilio, kuris gaminamas naudojant iš iškastinio kuro gautą elektros energiją, taršos intensyvumas yra gerokai didesnis už vandenilio, kuris gaminamas iš gamtinių dujų taikant tradicinius procesus. Todėl svarbu užtikrinti, kad elektros energijos poreikis nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti būtų tenkinamas naudojant atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją. Rusijai pradėjus invaziją į Ukrainą, Sąjungos poreikis greitai pereiti prie švarios energijos ir sumažinti savo priklausomybę nuo iškastinio kuro importo tapo dar aiškesnis ir didesnis. Komunikate „RepowerEU“ ⁽²⁾ Komisija išdėstė savo strategiją, pagal kurią ES turėtų tapti nepriklausoma nuo Rusijos iškastinio kuro gerokai iki dešimtmečio pabaigos. Svarbus vaidmuo siekiant šio tikslo ir apskritai mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro importo tenka iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui. Todėl nustatyti kriterijai taip pat bus svarbūs norint išvengti situacijos, kai gaminant vandenilį (kuris yra būtinas iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamas nebiologinės kilmės transporto kuras) naudojamos elektros energijos poreikiui patenkinti būtų importuojama daugiau iškastinio kuro iš Rusijos;
- (3) šiame reglamente nustatytos taisyklės turėtų būti taikomos neatsižvelgiant į tai, ar nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras gaminamas Sąjungos teritorijoje, ar už jos ribų. Kai daroma nuoroda į prekybos zoną ir atsiskaitymo už disbalansą laikotarpį (šios Sąjungoje vartojamos sąvokos yra vartojamos ne visose kitose šalyse), tikslinga leisti trečiųjų valstybių kuro gamintojams remtis lygiavertėmis sąvokomis, jei dėl to vis tiek pasiekiamas šio reglamento tikslas, o nuostatai įgyvendinti pasirenkama panašiausia atitinkamoje trečiojoje valstybėje vartojama sąvoka. Prekybos zonų atveju tai galėtų būti panašios rinkos reguliavimo taisyklės, fizinės elektros tinklo charakteristikos, visų pirma sujungimo lygis, arba kraštutiniu atveju – šalis;

⁽¹⁾ O L L 328, 2018 12 21, p. 82.⁽²⁾ COM(2022) 108 final.

- (4) vandenilio sektorius, jo vertės grandinė ir rinka dar tik formuojasi, todėl planuojant ir statant elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančius įrenginius ir nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančius įrenginius dažnai labai uždeliamas leidimų išdavimo procesas arba susiduriama su kitomis nenumatytomis kliūtimis, nors ir buvo numatyta, kad tie įrenginiai pradės veikti tuo pačiu metu. Todėl praktiniais sumetimais, siekiant nustatyti, ar elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis įrenginys pradėjo veikti po nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančio įrenginio, ar tuo pačiu metu, tikslinga atsižvelgti į ne ilgesnį kaip 36 mėnesių laikotarpį. Jei atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti gaunama tiesiogiai prisijungus prie ją gaminančio įrenginio, kuris nėra prijungtas prie tinklo, tai rodo, kad elektros energija yra pagaminta tame įrenginyje. Tačiau jei elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis įrenginys ir vandenilį gaminantis įrenginys yra ne tik tiesiogiai sujungti tarpusavyje, bet ir prijungti prie tinklo, reikėtų įrodyti, kad vandeniliui gaminti reikiama elektros energija yra gaunama tiesiogiai prisijungus prie įrenginio. Įrenginys, iš kurio vandeniliui gaminti reikiama elektros energija gaunama tiesiogiai, turėtų pastoviai tiekti iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą elektros energiją. Jei jo tiekiamą elektros energiją nėra pagaminta iš atsinaujinančiųjų išteklių, gautas vandenilis neturėtų būti laikomas atsinaujinančiųjų išteklių vandeniliu;
- (5) prekybos zonose, kuriose atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija jau sudaro didžiausią procentinę dalį, iš tinklo gaunama elektros energija turėtų būti laikoma pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių, jei iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro pilnutinės apkrovos valandų skaičius neviršija atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos procentinės dalies prekybos zonoje, o bet koks šią dalį viršijantis kiekis laikomas pagamintu iš neatsinaujinančiųjų išteklių. Papildomų elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančių įrenginių pridėti nebūtina, nes galima pagrįstai manyti, kad vandenilio gamyba iš atsinaujinančiųjų išteklių prekybos zonoje, kurioje atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis viršija 90 %, atitinka Direktyvos (ES) 2018/2001 25 straipsnio 2 dalyje nustatytą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimo 70 % kriterijų ir dėl tokio pridėjimo galėtų kilti elektros energijos sistemos eksploatavimo sunkumų;
- (6) panašiai ir prekybos zonose, kuriose elektros energijos taršos intensyvumas yra mažesnis nei 18 g CO₂e/MJ, – papildomų elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančių įrenginių pridėti nebūtina, kad būtų galima 70 % sumažinti gaminant vandenilį iš atsinaujinančiųjų išteklių išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Tokiais atvejais iš tinklo gauta elektros energija gali būti laikoma pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių, jei jos atsinaujinančiųjų išteklių savybės įrodomos atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartimis ir taikomi koreliacijos laiko ir geografiniu atžvilgiu kriterijai. Jei šių sąlygų ir kriterijų nesilaikoma, skystajam ir dujiniam transporto kurui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti naudojama elektros energija nelaikoma pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių;
- (7) be to, iš tinklo gaunamą elektros energiją laikyti gauta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių tikslinga ir tais atvejais, kai nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro gamyba iš atsinaujinančiųjų išteklių padeda integruoti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamybą į elektros energijos sistemą ir sumažinti poreikį perskirstyti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamybą;
- (8) visais kitais atvejais atsinaujinančiųjų išteklių vandenilio gamyba turėtų skatinti diegti naujus atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamybos pajėgumus ir turėtų būti vykdoma tuo metu, kai atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos turima, ir tose vietose, kuriose jos turima (koreliacija laiko ir geografiniu atžvilgiu), kad būtų išvengta paskatų gaminti daugiau elektros energijos iš iškastinio kuro. Atsižvelgiant į tai, kad planuojant ir statant elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančius įrenginius dažnai labai uždeliamas leidimų išdavimo procesas, elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantį įrenginį, kuris pradėjo veikti ne anksčiau kaip prieš 36 mėnesius iki pradėdant veikti nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančiam įrenginiui, tikslinga laikyti nauju įrenginiu;
- (9) elektros energijos pirkimo sutartys yra tinkama priemonė, kuria skatinama diegti naujus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių pajėgumus, jei tiems pajėgumams diegti neteikiama finansinė parama, nes atsinaujinančiųjų išteklių vandenilio naudojimas jau remiamas atsižvelgiant į tai, kad jį galima įtraukti į Direktyvos (ES) 2018/2001 25 straipsnyje kuro tiekėjams nustatytą įpareigojimą. Kita vertus, atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kiekį, kurio reikia nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminti, kuro gamintojai galėtų pasigaminti patys, naudodamiesi savo turimais atsinaujinančiųjų išteklių elektros

energijos gamybos pajėgumais. Elektros energijos pirkimo sutarties nutraukimas neturėtų neigiamai paveikti galimybės elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantį įrenginį ir toliau laikyti nauju įrenginiu, kai su jo valdytoju sudaroma nauja elektros energijos pirkimo sutartis. Be to, tuo atveju, kai vandenilį iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis įrenginys yra išplečiamas ir dėl to padidėja jo gamybos pajėgumai, gali būti laikoma, kad išplėstas įrenginys pradėjo veikti tuo pačiu metu kaip ir pirminis įrenginys. Taip būtų išvengta galimo poreikio kiekvieną kartą išplėtus įrenginį sudaryti elektros energijos pirkimo sutartis su skirtingų įrenginių valdytojais ir sumažinta administracinė našta. Gražinta finansinė parama arba finansinė parama elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančiam įrenginiui prijungti prie sausumoje esančio objekto arba prie tinklo neturėtų būti laikoma veiklos pagalba arba investicine pagalba;

- (10) dėl kai kurių atsinaujinančiųjų energijos išteklių, įskaitant vėjo ir saulės energiją, nepastovumo ir elektros tinklo perkrovos gali būti neįmanoma nuolat gauti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos vandeniliui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti. Todėl tikslinga nustatyti taisykles, kuriomis būtų užtikrinta, kad vandenilis iš atsinaujinančiųjų išteklių būtų gaminamas tuo metu, kai turima atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos, ir tose vietose, kuriose jos turima;
- (11) siekdami įrodyti, kad vandenilis iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamas tuo metu, kai turima atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos, vandenilio gamintojai turėtų įrodyti, kad vandenilis iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamas tą patį kalendorinį mėnesį kaip ir atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija, kad elektrolizeris naudoja sukauptą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją arba kad elektrolizeris naudoja elektros energiją tuo metu, kai elektros energijos kainos yra tokios mažos, kad elektros energijos gamyba iš iškastinio kuro yra ekonomiškai neperspektyvi, todėl papildoma elektros energijos paklausa skatina gaminti daugiau elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių ir nedidina elektros energijos gamybos iš iškastinio kuro masto. Kai atsiras rinkų, infrastruktūros objektų ir technologijų, leidžiančių greitai pritaikyti vandenilio gamybą ir sinchronizuoti elektros energijos bei vandenilio gamybą, reikėtų taikyti griežtesnį sinchronizavimo kriterijų;
- (12) prekybos zonos nustatytos taip, kad jose būtų išvengta tinklo perkrovos. Siekiant užtikrinti, kad būtų išvengta elektros energijos tinklo perkrovos tarp elektrolizerio, gaminančio vandenilį iš atsinaujinančiųjų išteklių, ir įrenginio, gaminančio elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių, tikslinga reikalauti, kad abu įrenginiai būtų toje pačioje prekybos zonoje. Jei tie įrenginiai yra sujungtose prekybos zonose, elektros energijos kaina prekybos zonoje, kurioje yra elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis įrenginys, turėtų būti ne mažesnė nei prekybos zonoje, kurioje iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamas nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras, nes tai padėtų sumažinti perkrovą; arba įrenginys, kuriame elektros energija iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminama pagal elektros energijos pirkimo sutartį, turėtų būti jūrinėje prekybos zonoje, sujungtoje su prekybos zona, kurioje yra elektrolizeris;
- (13) tam, kad valstybės narės galėtų atsižvelgti į nacionalinius savo prekybos zonų ypatumus ir remti integruotą elektros energijos ir vandenilio tinklų planavimą, joms turėtų būti leidžiama nustatyti papildomus kriterijus, susijusius su elektrolizerių vieta prekybos zonose;
- (14) kuro gamintojai galėtų lanksčiai derinti įvairias elektros energijos, naudojamos nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti, įskaičiavimo galimybes su sąlyga, kad kiekvienam elektros energijos sąnaudų vienetui būtų taikoma tik viena galimybė. Siekiant patikrinti, ar taisyklių laikomasi teisingai, tikslinga reikalauti, kad kuro tiekėjai išsamiai pagrįstų dokumentais, kokiomis galimybėmis jie naudojosi siekdami gauti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti. Tikimasi, kad savanoriškos ir nacionalinės schemos atliks svarbų vaidmenį įgyvendinant ir sertifikuojant taisykles trečiojoje valstybėje, nes reikalaujama, kad valstybės narės priimtų įrodymus, gautus pagal pripažintas savanoriškas schemas;
- (15) Direktyvos (ES) 2018/2001 7 ir 19 straipsniais suteikiama pakankamai garantijų, kad vandeniliui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti naudojamos elektros energijos atsinaujinančiųjų išteklių savybės bus deklaruojamos tik kartą ir tik viename galutinio naudojimo sektoriuje. Tos direktyvos 7 straipsniu užtikrinama, kad apskaičiuojant bendrą atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį bendrame galutiniame suvartotos energijos kiekyje nebūtų įskaičiuotas iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintas nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras, nes jam pagaminti suvartota atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija jau buvo įskaičiuota. Tos direktyvos 19 straipsniu turėtų būti siekiama išvengti atvejų, kai ir atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamintojas, ir tą elektros energiją naudojantis atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro gamintojas galėtų gauti kilmės garantijas, užtikrinant, kad atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamintojui suteiktos kilmės garantijos būtų panaikintos;

- (16) trumpuoju laikotarpiu įgyvendinti koreliaciją laiko atžvilgiu trukdo technologinės kliūtys, dėl kurių negalima išmatuoti valandinės pusiausvyros, su elektrolizerių projektavimu susiję iššūkiai, taip pat tai, kad vandenilio infrastruktūra, leidžianti kaupti ir transportuoti atsinaujinančiųjų išteklių vandenilį galutiniams vartotojams, kuriems būtinas nuolatinis vandenilio tiekimas, yra nepakankama. Siekiant sudaryti sąlygas padidinti nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių mastą, koreliacijos laiko atžvilgiu kriterijai pradiniu etapu turėtų būti lankstesni, kad rinkos dalyviai galėtų pritaikyti būtinus technologinius sprendimus;
- (17) atsižvelgiant į laiką, kurio reikia atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamybos įrenginiams suplanuoti ir pastatyti, ir į tai, kad neremiamų naujų elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančių įrenginių nėra, šio reglamento 5 straipsnio a ir b punktuose nustatyti reikalavimai turėtų būti taikomi tik vėlesniame etape;
- (18) įgyvendinant Europos žaliąjį kursą, priklausomybė nuo iškastinio kuro elektros energijai gaminti ilgainiui turėtų sumažėti, o atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis – padidėti. Komisija turėtų atidžiai stebėti šį pokytį ir įvertinti šiame reglamente nustatytų reikalavimų, visų pirma palaipsniui griežtinamo reikalavimo dėl koreliacijos laiko atžvilgiu, poveikį gamybos sąnaudoms, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimui ir energetikos sistemai ir ne vėliau kaip 2028 m. liepos 1 d. pateikti ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiame reglamente išdėstomos išsamios taisyklės, pagal kurias nustatoma, kuriais atvejais elektros energija, naudojama nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti, gali būti laikoma pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių. Šios taisyklės taikomos elektrolizės būdu vykdomai nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro gamybai iš atsinaujinančiųjų išteklių ir analogiškai – ne tokiems įprastiems gamybos būdams.

Jos taikomos neatsižvelgiant į tai, ar nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras gaminamas Sąjungos teritorijoje, ar už jos ribų.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) prekybos zona – valstybių narių atveju prekybos zona, apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/943 ⁽³⁾ 2 straipsnio 65 punkte, o trečiųjų valstybių atveju – lygiavertė sąvoka;
- 2) tiesioginė linija – tiesioginė linija, apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944 ⁽⁴⁾ 2 straipsnio 41 punkte;
- 3) elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis įrenginys – atskiras įrenginys arba įrenginių grupė, vienoje ar keliuose vietose gaminantys elektros energiją iš tų pačių arba skirtingų atsinaujinančiųjų išteklių, apibrėžtų Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 1 punkte, išskyrus elektros energiją iš biomasės gaminančius įrenginius ir kaupimo įrenginius;

⁽³⁾ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos (OL L 158, 2019 6 14, p. 54).

⁽⁴⁾ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (OL L 158, 2019 6 14, p. 125).

- 4) kuro gamintojas – ekonominės veiklos vykdytojas, gaminantis nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių;
- 5) pradėti veikti – pradėti iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą arba elektros energiją pirmą kartą arba po modernizavimo, apibrėžto Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 10 punkte, kuriam atlikti reikalingos investicijos viršija 30 % investicijų, kurių reikėtų panašiam naujam įrenginiui pastatyti;
- 6) pažangioji matavimo sistema – pažangioji matavimo sistema, apibrėžta Direktyvos (ES) 2019/944 2 straipsnio 23 punkte;
- 7) atsiskaitymo už disbalansą laikotarpis – Sąjungos atveju atsiskaitymo už disbalansą laikotarpis, apibrėžtas Reglamento (ES) 2019/943 2 straipsnio 15 punkte, o trečiųjų valstybių atveju – lygiavertė sąvoka.

3 straipsnis

Taisyklės, pagal kurias elektros energija, gaunama tiesiogiai prisijungus prie elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančio įrenginio, laikoma pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių

Siekdamas įrodyti atitiktį Direktyvos (ES) 2018/2001 27 straipsnio 3 dalies penktoje pastraipoje nustatytiems kriterijams, pagal kuriuos elektros energija, gaunama tiesiogiai prisijungus prie elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančio įrenginio, laikoma pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių, kuro gamintojas pateikia šiuos įrodymus:

- a) įrodymą, kad elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantys įrenginiai prie nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančio įrenginio yra prijungti tiesiogine linija arba kad elektros energija ir nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminami tame pačiame įrenginyje;
- b) įrodymą, kad elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantys įrenginiai pradėjo veikti ne anksčiau kaip prieš 36 mėnesius iki pradėdant veikti nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančiam įrenginiui; jeigu esamame nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančiame įrenginyje pridedamas papildomas gamybos pajėgumas, tas papildomas pajėgumas laikomas esamo įrenginio dalimi su sąlyga, kad jis pridedamas toje pačioje vietoje ir ne vėliau kaip per 36 mėnesius nuo tada, kai pradėjo veikti pirminis įrenginys;
- c) įrodymą, kad elektros energiją gaminantis įrenginys nėra prijungtas prie tinklo arba, jei jis yra prijungtas prie tinklo, kad visus iš tinklo gaunamus elektros energijos srautus matuojančios pažangiosios matavimo sistemos duomenys rodo, jog iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminant nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą iš tinklo gauta elektros energija naudojama nebuvo.

Kai kuro gamintojas naudoja ir iš tinklo gaunamą elektros energiją, jis gali ją laikyti pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių, jei ji atitinka 4 straipsnyje nustatytas taisykles.

4 straipsnis

Bendrosios taisyklės, pagal kurias iš tinklo tiekiamą elektros energiją laikoma pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių

1. Iš tinklo gaunamą elektros energiją kuro gamintojai gali laikyti pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių tuo atveju, jei nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis įrenginys yra prekybos zonoje, kurioje vidutinė atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos dalis praėjusiais kalendoriniais metais viršijo 90 %, o nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro gamyba iš atsinaujinančiųjų išteklių neviršija didžiausio valandų skaičiaus, nustatyto atsižvelgiant į atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos dalį prekybos zonoje.

Šis didžiausias valandų skaičius apskaičiuojamas bendrą kiekvienų kalendorinių metų valandų skaičių padauginus iš prekybos zonoje, kurioje iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintas nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras, deklaruotos atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos procentinės dalies. Vidutinė atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos procentinė dalis nustatoma bendrąjį galutinį prekybos zonoje suvartotą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kiekį, apskaičiuotą pagal analogiją su Direktyvos (ES) 2018/2001 7 straipsnio 2 dalyje nustatytais taisyklėmis,

padalijus iš bendro elektros energijos kiekio, pagaminto iš visų energijos išteklių, apibrėžtų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1099/2008 ^(*) B priede (išskyrus energijos kiekį, pagamintą naudojant pirmiau į aukštutinį baseiną pakeltą vandenį), pridėjus importuotą kiekį ir atėmus į prekybos zoną eksportuotą elektros energijos kiekį. Kai vidutinė atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos procentinė dalis kalendoriniais metais viršija 90 %, vėlesnius penkerius kalendorinius metus ji ir toliau laikoma didesne nei 90 %

2. Kai 1 dalyje nustatytos sąlygos netenkinamos, kuro gamintojai iš tinklo gautą elektros energiją gali laikyti pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių, jei nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis įrenginys yra prekybos zonoje, kurioje elektros energijos taršos intensyvumas yra mažesnis nei 18 g CO₂e/MJ, ir jei tenkinami šie kriterijai:

- a) kuro gamintojai tiesiogiai arba per tarpininkus su ekonominės veiklos vykdytojais, gaminančiais elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių viename ar keliuose įrenginiuose, sudarė vieną ar daugiau atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutarčių dėl kiekio, bent lygiavertį elektros energijos kiekiui, kuris deklaruotas kaip pagamintas tik iš atsinaujinančiųjų išteklių, ir deklaruojama elektros energija yra faktiškai gaminama šiame arba šiuose įrenginiuose;
- b) įvykdytos 6 ir 7 straipsniuose nustatytos koreliacijos laiko ir geografiniu atžvilgiu sąlygos.

Elektros energijos taršos intensyvumas nustatomas taikant vidutinio iš tinklo gaunamos elektros energijos sukeltos taršos anglies dioksidu intensyvumo apskaičiavimo metodą, įtrauktą į metodiką, pagal kurią vertinamas išmetamo šiltnamio efekto sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas dėl iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro ir perdirbtos anglies kuro naudojimo, išdėstytą pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 28 straipsnio 5 dalį priimtame deleguotajame akte, remiantis naujausiais turimais duomenimis.

Kai elektros energijos taršos intensyvumas kalendoriniais metais yra mažesnis nei 18 g CO₂e/MJ, vidutinis elektros energijos taršos intensyvumas vėlesnius penkerius kalendorinius metus ir toliau laikomas mažesniu nei 18 g CO₂e/MJ.

3. Iš tinklo gaunama elektros energija, naudojama nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti, taip pat gali būti laikoma pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių, jei nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti naudojama elektros energija yra suvartojama atsiskaitymo už disbalansą laikotarpiu, per kurį kuro gamintojas, remdamasis nacionalinio perdavimo sistemos operatoriaus pateiktais įrodymais, gali įrodyti, kad:

- a) atsinaujinančiuosius energijos išteklius naudojančioms elektros energijos gamybos įrenginiams pagal Reglamento (ES) 2019/943 13 straipsnį buvo pritaikytas mažinamojo perskirstymo mechanizmas;
- b) dėl nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti suvartotos elektros energijos kiekio atitinkamai sumažėjo poreikis taikyti perskirstymo mechanizmą.

4. Kai 1, 2 ir 3 dalyse nustatytos sąlygos netenkinamos, kuro gamintojai iš tinklo gautą elektros energiją gali laikyti pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių, jei ji atitinka 5, 6 ir 7 straipsniuose nustatytas papildomumo ir koreliacijos laiko bei geografiniu atžvilgiu sąlygas.

5 straipsnis

Papildomumas

4 straipsnio 4 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta papildomumo sąlyga laikoma įvykdyta, jei kuro gamintojai savo įrenginiuose pasigamino atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kiekį, bent lygiavertį elektros energijos kiekiui, kuris deklaruotas kaip pagamintas tik iš atsinaujinančiųjų išteklių, arba tiesiogiai ar per tarpininkus su ekonominės veiklos vykdytojais, gaminančiais elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių viename ar keliuose įrenginiuose, sudarė vieną ar daugiau atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutarčių dėl kiekio, bent lygiavertį elektros energijos kiekiui, kuris deklaruotas kaip pagamintas tik iš atsinaujinančiųjų išteklių, ir jei deklaruojama elektros energija yra faktiškai gaminama šiame arba šiuose įrenginiuose, su sąlyga, kad tenkinami šie kriterijai:

^(*) 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1099/2008 dėl energetikos statistikos (OL L 304, 2008 11 14, p. 1).

- a) elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis įrenginys pradėjo veikti ne anksčiau kaip prieš 36 mėnesius iki pradedant veikti nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančiam įrenginiui.

Jeigu elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis įrenginys atitiko šios dalies pirmoje pastraipoje nustatytus reikalavimus pagal atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartį su kuro gamintoju, o jos galiojimas pasibaigė, laikoma, kad tas įrenginys pradėjo veikti tuo pačiu metu kaip įrenginys, gaminantis nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių pagal naują atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartį.

Jeigu esamame nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančiame įrenginyje pridedamas papildomas gamybos pajėgumas, laikoma, kad tas papildomas pajėgumas pradėjo veikti tuo pačiu metu kaip ir pirminis įrenginys, jeigu pajėgumas pridedamas toje pačioje vietoje ir ne vėliau kaip per 36 mėnesius nuo tada, kai pradėjo veikti pirminis įrenginys;

- b) elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis įrenginys negavo paramos (veiklos pagalbos arba investicinės pagalbos), išskyrus paramą, kuri įrenginiams teikiama prieš modernizavimą, finansinę paramą įrenginiams prijungti prie sausumos objektų arba prie tinklo, paramą, kuri nėra grynoji parama, pavyzdžiui, visiškai gražinama parama ir parama įrenginiams, gaminantiems elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių ir ją tiekiantiems įrenginiams, iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantiems nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą, naudojamą moksliniams tyrimams, bandymams ir demonstracinei veiklai.

6 straipsnis

Koreliacija laiko atžvilgiu

Iki 2029 m. gruodžio 31 d. 4 straipsnio 2 ir 4 dalyse nurodyta koreliacijos laiko atžvilgiu sąlyga laikoma įvykdyta, jei nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras iš atsinaujinančiųjų išteklių buvo pagamintas tą patį kalendorinį mėnesį kaip ir elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančiųjų išteklių pagal atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartį, arba iš atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos, gautos iš naujo kaupimo įrenginio, esančio už to paties prijungimo prie tinklo taško kaip ir elektrolizeris arba elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis įrenginys, įkrauto tą patį kalendorinį mėnesį, kurį elektros energija pagaminta pagal atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartį.

Nuo 2030 m. sausio 1 d. koreliacijos laiko atžvilgiu sąlyga laikoma įvykdyta, jei nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras iš atsinaujinančiųjų išteklių buvo pagamintas per tą patį vienos valandos laikotarpį kaip ir elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančiųjų išteklių pagal atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartį, arba iš atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos, gautos iš naujo kaupimo įrenginio, esančio už to paties prijungimo prie tinklo taško kaip ir elektrolizeris arba elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis įrenginys, įkrauto per tą patį vienos valandos laikotarpį, per kurį elektros energija pagaminta pagal atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartį. Pateikusios Komisijai pranešimą, valstybės narės šioje dalyje nustatytas taisykles jų teritorijoje iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui gali taikyti nuo 2027 m. liepos 1 d.

Koreliacijos laiko atžvilgiu sąlyga visais atvejais laikoma įvykdyta, jei nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras iš atsinaujinančiųjų išteklių buvo pagamintas per vienos valandos laikotarpį, o galutinė elektros energijos kaina, nustatyta dėl bendro kitos paros rinkų susiejimo prekybos zonoje, kaip nurodyta Komisijos reglamento (ES) 2015/1222 ⁽⁶⁾ 39 straipsnio 2 dalies a punkte, yra ne didesnė kaip 20 EUR už MWh arba 0,36 karto mažesnė už leidimo išmesti vieną toną anglies dioksido ekvivalento per atitinkamą laikotarpį kainą, siekiant įvykdyti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB ⁽⁷⁾ reikalavimus.

⁽⁶⁾ 2015 m. liepos 24 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/1222, kuriuo nustatomos pralaidumo paskirstymo ir perkrovos valdymo gairės (OL L 197, 2015 7 25, p. 24).

⁽⁷⁾ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

7 straipsnis

Koreliacija geografiniu atžvilgiu

1. 4 straipsnio 2 ir 4 dalyse nurodyta koreliacijos geografiniu atžvilgiu sąlyga laikoma įvykdyta, jei tenkinamas bent vienas iš toliau nurodytų su elektrolizerio vieta susijusių kriterijų:
  - a) įrenginys, elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis pagal atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartį, veikimo pradžios metu yra arba buvo toje pačioje prekybos zonoje kaip ir elektrolizeris;
  - b) elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis įrenginys yra sujungtoje prekybos zonoje, įskaitant kitą valstybę narę, o 6 straipsnyje nurodytos kitos paros rinkos elektros energijos kainos sujungtoje prekybos zonoje atitinkamu laikotarpiu yra ne mažesnės už prekybos zonoje, kurioje iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamas nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras, kainas;
  - c) įrenginys, elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis pagal atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartį, yra jūrinėje prekybos zonoje, sujungtoje su prekybos zona, kurioje yra elektrolizeris.
2. Nedarant poveikio Reglamento (ES) 2019/943 14 ir 15 straipsniams, valstybės narės, be 1 dalyje nustatytų kriterijų, gali nustatyti papildomus kriterijus, susijusius su elektrolizerių ir elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančių įrenginių vieta, kad būtų užtikrintas papildomų pajėgumų suderinamumas su nacionaliniu vandenilio ir elektros tinklo planavimu. Jokie papildomi kriterijai negali daryti neigiamo poveikio elektros energijos vidaus rinkos veikimui.

8 straipsnis

Bendrosios taisyklės

Kuro gamintojai pateikia patikimą informaciją, įrodančią, kad laikomasi visų 3–7 straipsniuose nustatytų reikalavimų, įskaitant (priklausomai nuo to, kas aktualu) šią kiekvienos valandos informaciją:

- a) elektros energijos kiekį, suvartotą nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti, išsamiau suskirstytą taip:
  - i) iš tinklo gautos elektros energijos, kuri nelaikoma pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių, kiekis ir atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos dalis;
  - ii) elektros energijos, kuri laikoma pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių, nes buvo gauta tiesiogiai prisijungus prie elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančio įrenginio, kaip nustatyta 3 straipsnyje, kiekis;
  - iii) iš tinklo gautos elektros energijos, kuri laikoma pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių pagal 4 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus, kiekis;
  - iv) elektros energijos, kuri laikoma pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių pagal 4 straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus, kiekis;
  - v) elektros energijos, kuri laikoma pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių pagal 4 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus, kiekis;
  - vi) elektros energijos, kuri laikoma pagaminta tik iš atsinaujinančiųjų išteklių pagal 4 straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus, kiekis;
- b) elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančiuose įrenginiuose pagamintą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kiekį, nepriklausomai nuo to, ar tie įrenginiai yra tiesiogiai prijungti prie elektrolizerio ir ar atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija naudojama nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti, ar kitais tikslais;

- c) kuro gamintojo iš atsinaujinančiųjų ir neatsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro kiekį.

9 straipsnis

Atitikties sertifikatas

Nepriklausomai nuo to, ar nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras pagamintas Sąjungos teritorijoje, ar už jos ribų, siekdami įrodyti atitiktį šio reglamento 3–7 straipsniuose nustatytiems kriterijams pagal 8 straipsnį (priklausomai nuo to, kas aktualu), kuro gamintojai gali naudotis Komisijos pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnio 4 dalį pripažintomis nacionalinėmis schemomis arba tarptautinėmis savanoriškomis schemomis.

Kai kuro gamintojas pateikia įrodymų arba duomenų, gautų pagal schemą, dėl kurios priimtas sprendimas pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnio 4 dalį (jei toks sprendimas apima įrodymą, kad schema atitinka tos direktyvos 27 straipsnio 3 dalies penktą ir šeštą pastraipus), valstybė narė nereikalauja, kad iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinio skystojo ir dujinio transporto kuro tiekėjai papildomai įrodytų atitiktį šiame reglamente nustatytiems kriterijams.

10 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Ne vėliau kaip 2028 m. liepos 1 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje įvertinamas šiame reglamente nustatytų reikalavimų, įskaitant reikalavimą dėl koreliacijos laiko atžvilgiu, poveikis gamybos sąnaudoms, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimui ir energetikos sistemai.

11 straipsnis

Pereinamasis etapas

5 straipsnio a ir b punktai iki 2038 m. sausio 1 d. netaikomi nebiologinės kilmės skystajį ir dujinį transporto kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantiems įrenginiams, kurie pradėjo veikti iki 2028 m. sausio 1 d. Ši išimtis netaikoma po 2028 m. sausio 1 d. pridėtiems nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių pajėgumams.

12 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2023 m. vasario 10 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN